

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesien hävittämistä

Hakija

Destia Oy / Sanna Voutilainen

Asia

Lupahakemus seitsemän törmäpääskyn (*Riparia riparia*) pesän hävittämiseksi maa-aineksen ottoalueelta kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Pielavedellä, Pohjois-Savossa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa hävittää seitsemän törmäpääskyn pesää ajalla 1.9.2025-31.3.2026. Pesät sijaitsevat maa-ainesten ottamisalueella. Maa-ainesottoalueen maa-aineslupa on myönnetty perustuen ottamissuunnitelmaan, jossa on esitetty rintausten luiskaaminen toiminnan loputtua. Pesät estävät rintausten luiskaamisen. Ottamisen edetessä alueelle on jäänyt törmäpääskyille suotuisa törmä, johon linnut ovat pesineet. Rintausten luiskaaminen tehdään osaltaan myös turvallisuussyistä, jotta maastossa liikkuvat ihmiset ja eläimet eivät pääse tippumaan. Luiskaamisessa on huomioitu myös alueen jälkikäyttö, joka on metsätalous.

Maa-ainesten ottamisalueella ottamistoiminnan aikana jyrkänteet merkitään väliaikaisesti suojanauhoin tai lippusiimalla tahattoman jyrkästä rintauksesta putoamisen estämiseksi. Törmäpääskyt ovat tulleet alueelle siksi, että soranotto toiminta mahdollistaa jyrkkien törmien olemassaolon. Toiminta siis mahdollistaa törmäpääskyjen pesinnän alueella, mitä ei tapahtuisi ilman ottotoimintaa. Hakemuksessa esitetyt toimenpiteet ovat ainoa keino asian ratkaisemiseksi, sillä maa-ainesluvassa mukaista ottamistoimintaa ei voida jatkaa, eikä maa-ainesluvassa veloitettua luiskaamista toteuttaa pesäkoloja poistamatta.

Hakijan mukaan ottorintausta ei ole ilmakuvan perusteella edennyt poikkeuslupahakemuksen mukaiseen kohtaan 22.5.2023. Seuraava ilmakuva paikalta on otettu 5.9.2024, jolloin ko. rintausta on havaittavissa. Ilmakuvien perusteella pesäkolot ovat olleet poikkeuslupahakemuksen kohteena olevassa rintauksessa oletettavasti aikaisintaan vuoden 2024 pesimäkaudesta lähtien.

Hakijan mukaan pesien hävittämisellä ei ole vaikutusta lajin suotuisan suojelutason saavuttamiseen. Törmäpääskyn pesiä ei ole mahdollista siirtää, mutta alueella on myös toinen rintausta, jossa törmäpääskyt voivat jatkaa pesintää. Tässä rintauksessa on laskettu 10.7.2025 maastokäynnillä olevan 65 kpl pesäkoloja ja kyseisessä rintauksessa oli kyseisenä ajankohtana pesintä käynnissä. Lisäksi alueelle varataan toinen, noin 15 metrin mittainen rintausta törmäpääskyjen pesintää varten.

Hakemusta koskeva alue on Pielavedellä sijaitsevalla nk. Kantoselänmäen sora-alueella kiinteistöllä Oravaisen sora-alue (595-417-3-80) noin 1–2 m mittaisella matkalla sorarintauksessa. Rintausten tarkempi kuvaus on toimitettu hakemuksen liitteenä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Törmäpääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi törmäpääsky on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kiello on voimassa lisääntymiskauden ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytetystä pesästä. Törmäpääskyt käyttävät samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden, lentoturvallisuuden tai muun yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan törmäpääskyn pesien hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.3.2026 asti Kantoselänmäen sora-alueella Pielavedellä.
- 2 Tällä luvalla saa hävittää seitsemän törmäpääskyn pesää hakemuksessa esitetystä rintauksesta.
- 3 Hävitetyn pesimärintauksen tilalle tulee varata hakemuksessa esitetty rintausta, johon törmäpääskyt voivat siirtyä pesimään ja jossa niiden pesinnästä ei aiheudu vaaraa. Korvaava pesimärintausta tulee tarvittaessa käsitellä siten, että se täyttää mahdollisimman hyvin lajin pesimäbiologisia edellytykset. Mahdolliset toimenpiteet tulee olla toteutettu 30.4.2026 mennessä.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehdojen noudattamista yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida 30.7.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/5641/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä milloin luvan mukainen rintausta hävitettiin, sekä kuvaus mahdollisista toimenpiteistä korvaavan rintauksen muokkaamiseksi törmäpääskyjen pesintään soveltuvaksi. Raporttiin tulee liittää myös kuva/kuvia korvaavasta pesimärintauksesta. Lisäksi tulee kertoa, ryhtyivätkö törmäpääskyt pesimään korvaavassa pesimärintauksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Hakemuksen kohteena olevat törmäpääskysten pesät estävät maa-aineslupan perusteena olevan otosuunnitelman mukaisen toiminnan aiheuttaen putoamisvaaran alueella liikkuville ihmisille ja eläimille. Koska pesäkoloja ei ole mahdollista siirtää, on

ainoa vaihtoehto pesien hävittäminen. Päätöstä koskevat törmäpääskyn pesät ovat saattaneet olla käytössä toistuvasti, joten pesien hävittämisen katsotaan edellyttävän varovaisuusperiaatteen mukaisesti luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisen poikkeusluvan.

Seitsemän pesäkolon hävittämisen ei katsota vaarantavan törmäpääskyn suotuisan suojelutason saavuttamista, koska lähiympäristössä sijaitsevassa rintauksessa on todettu elinvoimainen yhdyskunta ja hävitetyn rintausten tilalle varataan toinen rintausta yhdyskunnan laajenemista varten. Korvaava pesimärintausta tulee tarvittaessa käsitellä siten, että se täyttää lajin pesimäbiologiset edellytykset. Arvioinnissa voi käyttää apuna luontokonsulttia tai lintuasiantuntijaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Yleisen turvallisuuden kannalta tarvittavat toimenpiteet tulee pystyä tarvittaessa aloittamaan ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Saija Porramo ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Pielavesi kunta@pielavesi.fi

SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri pohjois-savo@sll.fi

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry. info@tapiolary.com

Lintuyhdistys Kuikka ry. hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/5641/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/5641/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Porramo Saija 03.10.2025 12:10

Ratkaisija Mattila Olli 03.10.2025 12:13

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.